

# Zvláštní tvorové



**Pandí „mravenec“ Mutillidae**

***Euspinolia militaris***



Je chlupatá voska bez křídel, jejíž bodnutí hodně bolí. Chile

# *Umbonia spinosa*



Jde o brouka příbuzného cikádám. „Drápky“ používá k nařezávání rostlinných stonků, jejichž šťávou se živí

# *Attacus atlas*



Pochází z lesů Indie, je jedním z největších motýlů na světě

# *Bathynomus giganteus*



Tento mořský korýš (stejnonožec) může dosáhnout délky 50 cm a váhy 1,7 kg

# *Kiwa hirsuta*



Korýš žijící v Pacifiku v blízkosti hydrotermálních prúdů v hloubce 2500 m

# *Birgus latro*



Největší pozemský členovec, který je schopen drápy rozlousknout kokosové ořechy

# *Scotoplanes globosa*



Mořské prasátko žije v hloubi oceánů. Potravu hledá rytím v mořském dně





## **Sumýš**

Něžný název a odporný zjev – tak se dá nejlépe popsat teprve nedávno objevený druh sumýše (neboli mořské okurky). Tento nechutný tvor sice žije v moři, ale ani nemá žábry; dýchá jakýmisi vodními plírcemi.

Stejně jako ostatní příslušníci jeho třídy má navíc velice hnusný způsob obrany: je-li ohrožen, vyvrhne na útočníka část svých vnitřních orgánů, které ho oblepí a často i zabijí. Sumýšovi pak brzo dorostou nové

# *Grimpoteuthis bathynectes*



Tato chobotnice žije v hloubce 3 až 4 km

# *Glaucus atlanticus*

Tento mořský  
slimák je  
kanibal !  
Lidi nežere,  
ale jedince  
svého druhu  
ano



Plž žijící v tropických vodách

# *Panopea abrupta*



## **Škeble s chobotem**

Největší škeble světa *Panopea abrupta* měří asi 20 centimetrů. Zvíře má však až metr dlouhý chobot, který ze škeble vyčnívá. Tento tvor se v asijských zemích chová na obrovských farmách, zejména v Číně je totiž nesmírně populární – především jako afrodisiakum. Pozoruhodná je taky dlouhověkost této škeble, dožívá se kolem 150 let

# *Melanocetus johnsonii*

**Mořský d'as** neboli velkotlamec



Jedná se o dravou rybu, která se častěji zdržuje u dna v hloubkách od 20 do 1000 m. Samice bývají obvykle větší než samci a mohou dorůst až dvou metrů délky

Nejčastěji se ale setkáváme s jedinci dlouhými kolem jednoho metru a hmotností do 40 kg. V přední části hřbetní ploutve má d'as světelný výběžek, který zasahuje před jeho ohromnou tlamu a láká kořist



Má velkou tlamu, hlava je dokonce větší než jeho tělo.  
V tlamě má velké zahnuté zuby, spodní čelist vystupuje hrůzostrašně dopředu

# *Scarus coeruleus*



## Papouščí ryba - Ploskozubec modrý



Tahle zajímavá ryba žije v Atlantském oceánu a Karibském moři na korálových útesech. Většinu svého života tráví hledáním potravy



## *Piaractus brachypomus*



Obyvatel jihoamerických sladkovodních toků má zuby podobné lidským

## Pacu ryba

Anglicky se této rybě říká ball cutter, což je něco jako odřezávač koulí.

Rybáři, pokud jsou ve vodě, z ní mají strach



*Ogcocephalus darwini*



Chřestivec protáhlý

## Netopýří ryba

Objevena byla na Galapágách, je špatný plavec, a proto využívá své prsní ploutve k chůzi na dně oceánu.



Této  
zrůdičce se  
říká Rosy  
Lipped Batfish,  
neboli netopýří  
ryba s červeně  
namalovanými  
rty

# *Diodon holocanthus*



Ježík hnědý

Tyto smrtelně jedovaté ryby se nafouknou a vyděsí své protivníky

# *Regalecus glesne*



Moře vyplavilo mrtvolu  
vzácného „mořského hada“

**Hlístoun červenohřívý.**  
Jedná se o nejdelší kostnatou  
rybu na světě Dospělý jedinec  
dosahuje délky až 12 metrů  
a váhy 270 kilogramů.  
Žije v hloubkách  
několika stovek metrů

V roce 2010 se vědcům z Lousianské státní univerzity podařilo pravděpodobně vůbec poprvé natočit hlístouna červenohřívého v jeho přirozeném prostředí. Záznam pořídili v Mexickém zálivu v hloubce zhruba půl kilometru



Hlístoun červenohřívý (*Regalecus glesne*) dorůstá délky až 12 m a váhy do 270 kg. Jde o největší kostnatou rybu. Žije pouze v teplých mořích ve velkých hloubkách do 1.000 m, takže jeho pozorování jsou řídká. Jeho první snímky v přirozeném prostředí se podařilo získat až roku 2010 v Mexickém zálivu v hloubce 500 m.

Živí se planktonem a drobnými živočichy.

Zajímavostí těchto „mořských hadů“ je, že nemají šupiny a mohou část svého ocasu „oddělit“, podobně jako například ještěrky. I přes svou velikost nejsou hlístouni nebezpeční, živí se totiž výhradně planktonem

# *Mitsukurina owstoni*



## **Žralok šotek**

Žraloci jsou sice vražední, ale zato nesmírně elegantní tvorové. I mezi nimi se ale najde černá ovce. Jmenuje se žralok šotek. Tato živoucí fosílie měří téměř 4 metry, žije jen v mořských hlubinách Japonska a vypadá opravdu nepěkně. Narůžovělý lovec má napůl průsvitnou kůži a na hlavě dlouhý rypec, díky němuž se zdá, že má dvě tlamy nad sebou



# *Psychrolutes marcidus*

Slizká ryba s lidským obličejem má své jméno, ale nikdo jí neřekne jinak než sliznatá ryba. Žije v hlubokých vodách u pobřeží Austrálie a skládá se převážně z rosolovité hmoty

To jí umožňuje přežít i v těch největších hloubkách. Nemá téměř žádné svaly, musí se tedy smířit s jakýmkoliv žrádlem, které kolem ní plave



***Andrias davidianus* – salamandr čínský**



Je to největší žijící obojživelník na světě (až 1,80 m a 65 kg)



**Velemlok čínský** má velkou hlavu a malé oči. Je zbarven do černé barvy. Živí se hmyzem, žábami a rybami. Má velmi špatný zrak, ale má smyslový orgán, táhnoucí se od hlavy až k ocasu a je citlivý na jakékoli vibrace. Průměrný velemlok čínský váží 25-30 kg a měří 1,15 m. Samice kladou až 500 vajíček

# *Ambystoma mexicanum*



Tento mexický obojživelník tráví celý svůj život v larválním stavu



Někdy se mu také říká **vodní dráček** nebo **tygří mlok**.  
Zvláštností tohoto zajímavého tvora je, že je schopen obnovovat ztracené části těla.  
Dříve byl pojídán jako pochoutka v Mexico City, ale dnes je chráněný

***Trichobatrachus robustus***



**Africká žába**

# Zařazení v systému

<< O stupeň zpět - *Trichobatrachus* - **vlasatice**

druh

**vlasatice třásnitá**

***Trichobatrachus robustus* Boulenger, 1900**

soustava	Vitae - <b>živé organismy</b>
doména	Eukaryota Whittaker & Margulis, 1978 - <b>jaderní</b>
nadříše	Unikonta
soustava	Opisthokonta Cavalier-Smith, 1987
říše	Animalia Linnaeus, 1758 - <b>živočichové</b>
podříše	Eumetazoa Butschli, 1910
oddělení	Bilateria Hatschek, 1888 - <b>dvoustranně souměrní</b>
pododdělení	Deuterostomia - <b>druhoústí</b>
kmen	Chordata Bateson, 1885 - <b>strunatci</b>
podkmen	Vertebrata Cuvier, 1812 - <b>obratlovci</b>
infrakmen	Gnathostomata Zittel, 1879 - <b>čelistnatí</b>
nadtřída	Tetrapoda Gaffney, 1979 - <b>čtyřnožci</b>
třída	Amphibia Linnaeus, 1758 - <b>obojživelníci</b>
podtřída	Lissamphibia Haeckel, 1866 - <b>praví obojživelníci</b>
infratřída	Salientia Laurenti, 1768 - <b>žáby</b>
řád	Anura Fischer von Waldheim, 1813 - <b>žáby</b>
podřád	Neobatrachia
nadčeleď	Ranoidea
čeleď	Arthroleptidae Mivart, 1869 - <b>kvikuňkovití</b>
podčeleď	Arthroleptinae Mivart, 1869 - <b>kvikuňky</b>
rod	<i>Trichobatrachus</i> Boulenger, 1900 - <b>vlasatice</b>
druh	<i>Trichobatrachus robustus</i> Boulenger, 1900 - <b>vlasatice třásnitá</b>

To je rodokmen !  
Takový nemá ani  
leckterý černý náčelník,  
který je také z Afriky

## Chlupatá žába - další kandidát na kuriozní zvířata

Trichobatrachus robustus je druh žáby, která je známa také jako "hororová žába" nebo "Vlkodlačí žába". Žije v centrální Africe



"Hororová žába" rozbíjí vlastní kosti, aby vytvořila drápy. Nejedná se o skutečné drápy, ale jedná se o kostní výrůstky, které vyčnívají na prstech. Zřejmě se jedná o obranný mechanismus, kdy žába při napadení vysune kostní výběžek skrz kůži a napadne tak svého protivníka

Tento druh pobývá na zemi, ale v době páření se stahuje do vody. Samec se o vajíčka stará po celou dobu, samice se o vajíčka nestará. Potomci se vyvíjejí z vajíček, které na zádech nosí žabák. Poměrně svalnatí pulci jsou masožraví, dospělí se živí slimáky, pavouky a různým hmyzem



# *Nasikabatrachus sahyadrensis*



**Indická fialová žába** Tuhle údajnou krasavici objevili zoologové až v roce 2003.  
Mluví se o ní jako o pražábě, neboli pramáti všech žab

## *Hyalinobatrachium taylori*



**Žáby rosněnky** mají zcela průsvitnou kůži, místy dokonce průhlednou. Jsou jim vidět srdce, plíce i další vnitřní orgány. Žijí v Ekvádoru a většinu života stráví na listech, kde jsou téměř neviditelné

# *Atretochoana eiselti*



## **Penisový had**

Toto zvláštní nevidomé zvíře připomínající penis se nazývá *Atretochoana eiselti*. Je to velký obojživelník s širokou, plochou hlavou a masitými hřbetními ploutvemi

# *Moloch horridus*



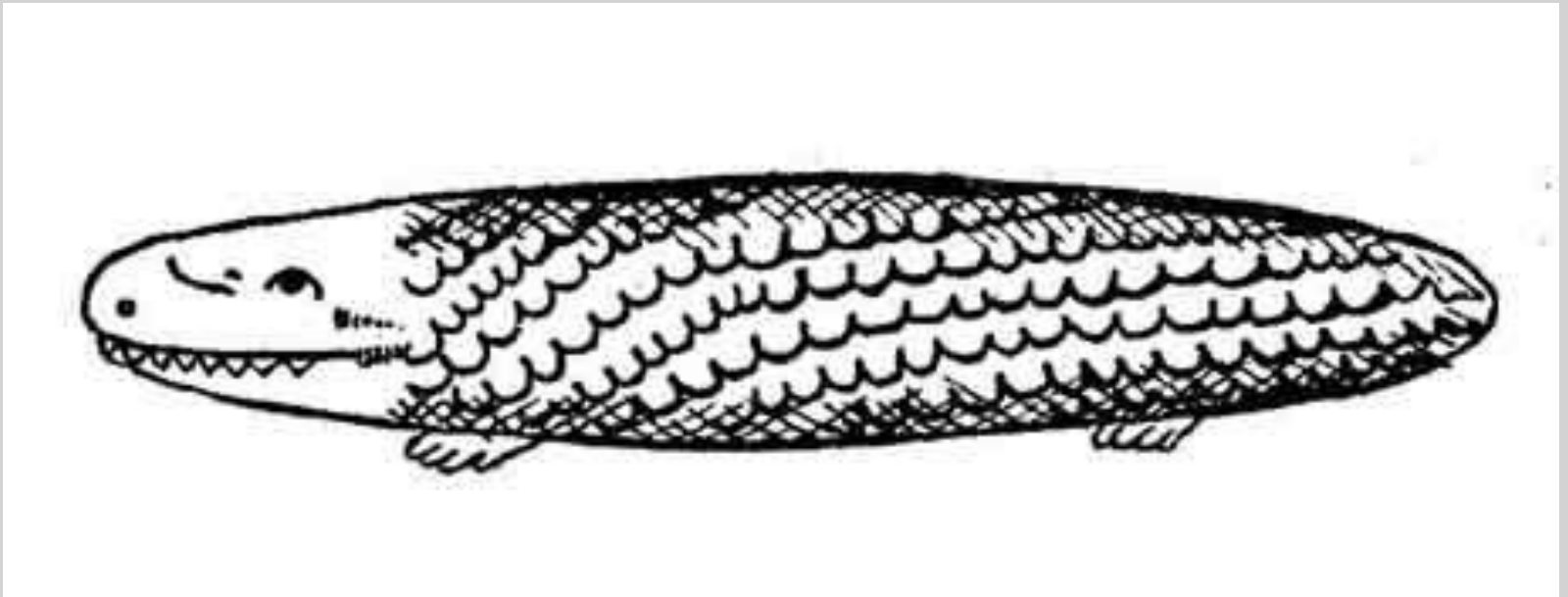
Tento neškodný ještěr žije v australské poušti a živí se mravenci

# *Bipes biporus*



**Dvojnožka dvoupórá** má horní končetiny, ale ne dolní (zadní)

**Tatzelwurm** (prackatý červ) je mýtické zvíře, které by podle legendy mělo žít v odlehlých alpských údolích. Podle výpovědí svědků je to plaz nebo obojživelník dlouhý půl metru až metr, má válcovité šupinaté tělo s krátkýma nohama (někteří pozorovatelé uvádějí, že zadní pár chybí). Je to údajně dravec, napadá lidi i dobytek. Nejznámější případ objevení tatzelwurmů se stalo roku 1799 v rakouské obci Unken, kde po jejich útoku zemřel sedlák Hans Fuchs



# *Atheris squamigera*

Domov má v deštných pralesích. V noci leze na níže položené větve, poté je zavěšena hlavou dolů a číhá na kořist (hlodavce, ještěrky a žáby)



Samice klade 7–9 vajec.  
Uštknutí těmito hady jsou vzácná,  
ale je znám i smrtelný případ uštknutí

**Atheris ježatý** je africká stromová zmiije

# *Chelodina longicollis*

**Ačkoliv měří jen 25cm, hlava s krkem jsou také tak velké**



**V létě často putuje na dlouhé vzdálenosti po souši, protože jí vysychají řeky.**

Dlouhokrčka australská žije ve východní Austrálii



# *Onychorhynchus coronatus*



Samci mají chocholku z červených per s černým a bílým zakončením, ta obvykle leží složená v týle. Při vzrušení ji samec vztyčuje

**Tyranovec královský** – střední a jižní Amerika

# *Casuarius casuarius*



**Kasuár přilbový** je nelétavý pták s tvrdým a tuhým peřím, které ho chrání v hustém porostu pralesů



Obývá tropické deštné lesy vseverovýchodní Austrálii, východní Indonésii, na Nové Guineji a na ostrovech Aru a Seram

Křídla jsou redukována do podoby ostrých ostruh, zato má krátké a dost silné nohy s ostrými drápy, které fungují doslova jako dýky. Pokud je kasuár zahrán do úzkých či se cítí ohrožen, vyskočí a drápy může způsobit vážná zranění i lidem



## *Heterocephalus glaber*

Rypoši nezahálejí ani v laboratorním chovu a zničí všechno, co se jim postaví do cesty. Bez problémů zlikvidují jakékoli plastové trubky, rozkoušou silný květináč i půl centimetru silné plexisklo.



**Rypoš lysý** může žít třicet let – východní Afrika

# *Condylura cristata*

Patří mezi nejrychlejší živočichy, co se týká příjmu potravy. Za pouhých 8 milisekund je schopen identifikovat, jestli to, na co narazil, je k jídlu, či ne. Když zjistí, jestli je to k jídlu, tak kořist za pouhých 227 milisekund pozře



**Krtek hvězdonosý** je vynikající plavec. Žije na východě USA a Kanady

# *Criantypnoras truncatus*

Pláštník malý - Argentina



V případě ohrožení se dokáže během několika sekund kompletně zahrabat

Tento pásovec, místním názvem piči, loví mravence

# *Hemicentetes semispinosus*

Je jediným savcem na světě,  
který cvrliká jako cvrček



**Pruhovaný ježek** žije na Madagskaru

# *Glaucomys sabrinus*



Živí se různými rostlinami, stejně jako mízou stromů, houbami, ale i mršinami, ptačími vejci a mláďaty



**Poletuška severní (létající veverka) žije v severoamerických lesích**



# *Litocranius walleri*

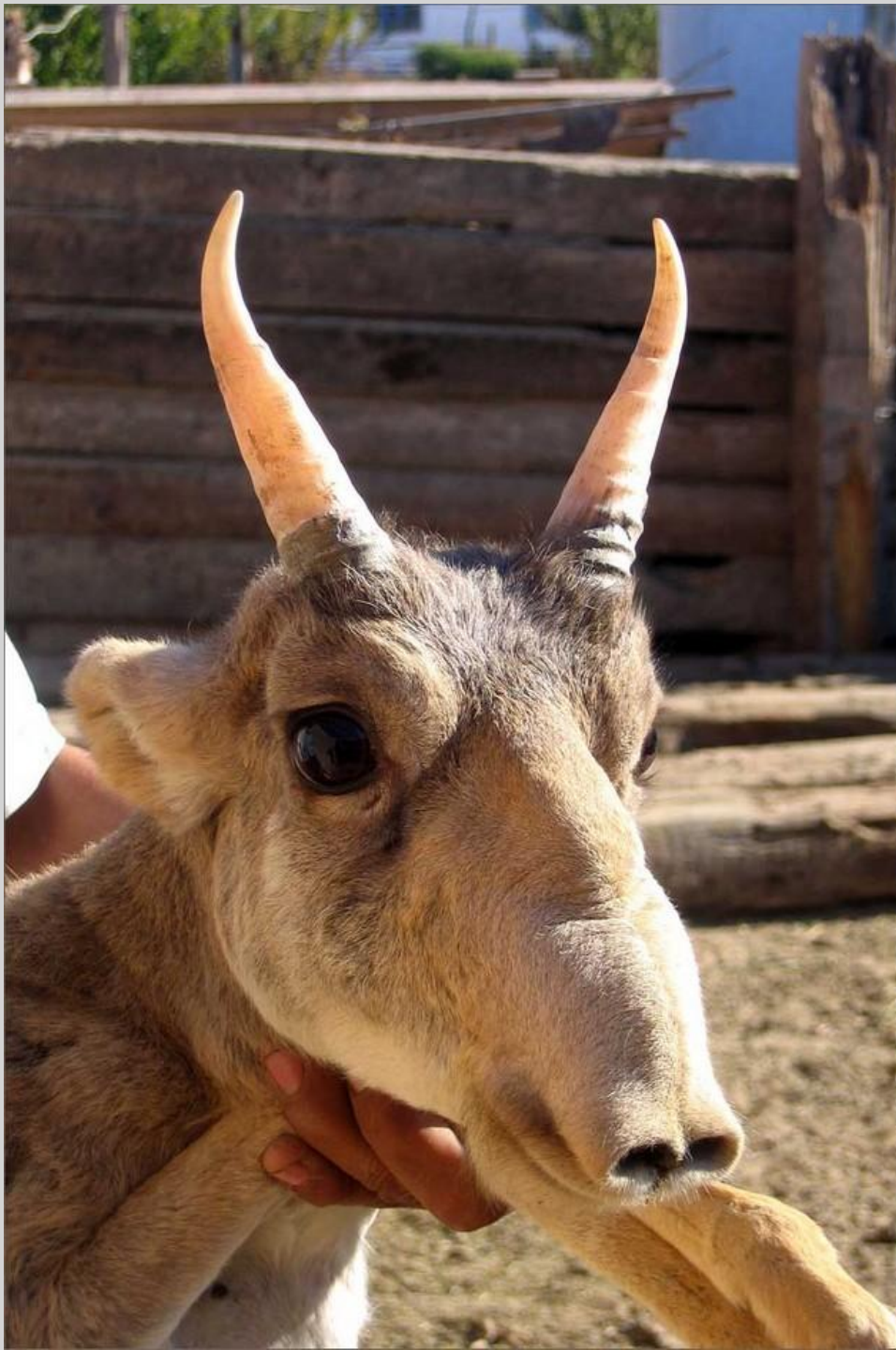
Díky tomu, že je zcela nezávislá na vodě, kterou získává právě z potravy, dokáže přežít i ve velmi suchých lokalitách. Žije v Africe

**Antilopa žirafí** dokáže získat potravu z vyšších stromů. Postaví se na zadní a natahuje svůj dlouhý krk

# *Saiga tatarica*



**Sajga tatarská je jediná euroasijská antilopa**



### **Sajga tatarská**

Její nos připomíná krátký chobot.

Jde o druh antilopy, která své  
dlouhé velké

nozdry používá k filtrování  
prachem nasyceného vzduchu  
v létě a k oteplování mrazivého  
vzduchu v zimě

# *Chrysocyon brachyurus*



**Pes hřivnatý, též vlk hřivnatý** je jihoamerická šelma z čeledi psovitých

# *Nasalis larvatus*



Jediní nepřátelé  
jsou krokodýli

Copyright Jean Philippe Delobelle

**Kahau nosatý** je úzkonosý primát z čeledi kočkodanovití. Žije na Borneu

## *Cephalorhynchus commersonii*



Jsou v převážné míře masožravé, žerou hlavně ryby, korýše, chobotnice a nejrůznější mořské bezobratlé a v malém množství i řasy

**Plískavice strakatá** je malý delfín dorůstající do délky 1,3 až 1,5 m a vážící nejvíce 65 kg

## Žralok goblin

Této vzácné parybě se občas říká živá zkamenělina. Je totiž jediným žijícím příslušníkem již vyhynulého rodu Mitsukurinidae.



Tomuto vzácnému žralokovi se někdy dokonce říká “živoucí fosílie”. Tito žraloci žijí po celém světě v hloubce větší než 100 m. Vzhledem k hloubce, ve které žije, nepředstavuje pro člověka žádné nebezpečí

## *Lissodelphis peronii*



Delfínovec Peronův je jediný delfín na jižní polokouli bez hřbetní ploutve





**Okapi** je savec žijící v Kongu. Vypadá jako mezirasový kříženec hyeny, koně a zebry. Podle genetiky, je ale prý více příbuzný žirafám





Čínské **želvě kožnatce** chybí to, co dělá želvu želvou – krunýř.

Tedy ona ho vlastně má, ale protože je kožnatý, splývá s jejím tělem. Nebohé ošklivé stvoření je v současné době vážně ohrožené a hrozí mu, že vymře; žijí už jen tři samci a jediná samice. Té je navíc už 80 let

## **Moloch ostnitý**

Tato ostnatá ještěrka žije v Austrálii a dokáže měnit barvy podobně jako chameleon





Měří zhruba milimetr, nemají ani dýchací, ani cévní soustavu, a vypadají jako návštěvníci z vesmíru. Jejich tělo má pět článků a pokrývá ho tvrdá kutikula s dlouhými chlupy. Mají osm nohou a velká ústa se dvěma bodavými zuby na vysávání kořisti.

Říká se jim **želvušky** a už léta je o nich známo, že přežijí prakticky cokoliv. Želvušky mají i díky svým zvláštním genům a bílkovinám skutečně fascinující schopnosti. Vydrží sucho, var, UV záření i radiaci o hodnotách až tisíckrát vyšších než člověk.

Žijí téměř v každém prostředí. Vědci oživilí tvory, kteří byli nalezeni ve vzorku mechu, sebraného v Antarktidě v roce 1983. Tento vzorek byl skladován v teplotě  $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ . Bylo už ale prokázáno, že želvuška přežije i  $-273\text{ }^{\circ}\text{C}$

# konec

